

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Baptistae Bvrgi De Dominio Ser[enissi]mae Genvensis Reip. In Mari Ligvstico Libri. II.

Borgo, Pietro Battista

Romae, 1641

Testimonia, quibus probatur Genuensium maritimum Dominium, etiamsi
eius titulus ostendi non posset. Cap. XII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13096

*Testimonia, quibus probatur Genuensium
maritimum dominium, etiamsi eius
titulus ostendi non posset.*

CAP. XII.

Eo igitur titulo maris principatum tenent Genuenses, quo qui optimo. Ac tamen nullus, propter antiquitatem, afferri ipsius titulus posset, satis tamen probaretur hoc dominium ex eo, quod apud scriptores quamplurimos celebre sit, & decantatum, cum dominium in antiquis sola fama satis superque probetur: Imo ad hoc Genuensium maris dominium nec titulus, nec privilegium requiritur, cum præscriptio, quam immemorabilem appellant, neutrum desideret, sed ipsa sit instar privilegij, & tituli acquisiti; veruntamen ad omnem scrupulum eximendum, cum e Iuriconsultis nonnulli censeant, præscriptione, & consuetudine acquiri iurisdictionem, & usum maris tantummodo: titulum vero, seu Cæsaris concessionem requiri ad acquirendum dominium, ad quem titulum probandum sufficiat afferre rationem, vel quasi, tanti temporis, cuius memoria non extet; testimonijs minime contenti fuimus, quæ de hoc habemus grauissima, sed titulum etiam docere volumus, quem superiori capite, non ratione sola, sed certissimis historijs liquido de-

1. Dec. in c. di-
lecti. de appel.
nu. 44. Crott.
conf. 29. n. 9.
& seq. l. 1.
2. Gryphian.
de insul. c. 25
nu. 51.

3. Capoll. de
seruit. rustic.
præd. cap. 26.
nu. 8.

demonstrauimus. Ad testimonia modo transeuntes, hoc præfatur, scriptores, qui de Genuensium maritimo dominio testimonium dicunt, confundere plerumq; iurisdictionem cum ipso dominio (qua de re superiori libro disceptauimus) & pro titulo ipsius Iurisconsultos, nullum alium indagantes, sola immemorabili præscriptione esse contentos. Doctor itaq; Benjamin Ionæ filius, Nauarrus Hebræus, qui peragrato toto pene terrarum orbe, suam peregrinationem literis commendauit, circiter annum a Christo nato CIOCLXX. suis tēporibus narrat, Genuam nulli Regi fuisse subiectam, sed a Senatoribus gubernatam, quos sibi ciues præficiabant, singulosque ciues in suis ædibus turres habuisse, e quarum fastigio se, ortis distidijs, oppugnarent; pergensque de ijs loqui הים מושלנו אים ait, hoc est, *dominantur mari*. Franciscus autem Petrarcha, sui seculi Seneca, qui circa ea tempora vixit, quibus maxime maritimum Genuensium florebat imperium, de nostra vrbe verba faciens; *Videbis, inquit, imperiosam urbem, lapidosi collis in latere, virisque; Et mœnibus superbam, quam dominantis maris illius, aspectus ipse pronunciat*; ex solo vrbis aspectu maritimum Genuensium Principatum Petrarcha probat, cōuincitque, gnarus alioquin, quanta illi in eo acquirendo præstitissent. Pisanos siquidem maris imperium nostris cessisse, narrat, & cum ad Andream Dandulum Vene-

in. ligust. 1
C. 10. 10. 10.

1. In Itiner.

2. In Itiner.

3. Ibid.

torum Ducem scriberet, anno ab humano genere redempto CIOCCCLI. vt bellum dissuaderet, quod inter nostros, Venetosque gliscebatur;

1. In epist. ad
hūc Ducem.

Surgitis,¹ inquit, nunc ad arma duo potentissimi populi, due florentissime urbes, duo, vt dicam breuiter, Italiae lumina, quae, vt mihi quidem videtur, peropportune adeo hinc illinc, circum Ausonij orbis claustra, distribuit natura parens, vt vobis (Venetis) ad Arcton, & ad ortum Solis; illis (Genuensibus) ad Meridiem, & ad Occasum versis, vobis superum, illis inferum mare frenantibus, post debilitatum, inclinatumque iam, ne dicam prostratum, & prorsus extinctum, Romanum Imperium, adhuc Reginam Italiam quadripartitus orbis agnosceret. De qua re (de Imperio maritimo loquitur) etsi quarundam forte gentium superbia litem factura videatur, in alto certe nullius unquam impudentia controuersiam mouebit. Ceterum si in vosmetipsos (quod ne dum spectare, sed ominari horreo) victricia nunc arma conuertitis, haud dubie vestris proprijs manibus saucij perimus, vestris proprijs manibus spoliati, & nomen, & multis quaesitum laboribus Imperium Maris amittimus. Hæc Petrarca, qui etiam alibi, vt supra retulimus, tantum fuisse ait Genuensium maritimum imperium, vt ne dum Infero, sed nec toto mari quisquam, eorum iniussu, se auderet mouere.

2. In Chron.
par. 3. tit. 20.
c. 8. §. 7.

Diuus quoque² Antoninus, Florentinus Archiepiscopus, accuratissimus historiarum scriptor, post narratam victoriam a nostris de Pisanis ad

Lamellum relatum, addit, coactos fuisse a Genuensibus Venetos recipere, se tredecim integros annos cum armatis triremibus intra Constantinopolim in Syriam minime nauigaturos, subditque, *Ciuitatem Genuensem in potentia, & arte bellandi in mari, super alias ciuitates, & Principes exaltatam fuisse.* Franciscus etiam Guicciardinus, qui inter scriptores Italicæ historiæ primas tenet, Genuam in eo situ, quo est, ad maris imperium esse ædificatam¹ profitetur. Et² Ioannes Cantacuzenus Eximperator, scriptor alias Genuensibus minime æquus, eos nihilominus *Dominos maris* appellat.³ Franciscus item Belcarius, Metensis Episcopus, Gallicæ Historiæ scriptor luculentissimus, *Genua*, inquit, *portuum commoditate, copiaque, ad maris imperium nata quodammodo videtur, de quo diu cum Venetis certauit, nec solum Liguribus imperauit, sed mari latius euagata, Orientem, ac Septentrionem suis victorijs penetravit.* Et Philippus Callimachus, ad Innocentium VIII. Ioannis Alberti Polonorum Regis Orator, de Genua verba faciens, non eleganter minus, quam vere. *Quam*,⁴ inquit, *propter rem nauticam, qua omnes gentes, & nationes facile antecellit, Maris Dominam dicere consueuerant.* Sed cur scriptores omnes singulatim recensebo, qui hoc ipsum attestantur? Non est animus singulorum testimonia describere, ne opusculum hoc nostrum in magnum volumen augetur. De hoc⁵ Iouianus Pontanus,

1. Hist. d'Ital. l. 7.

2. Hist. lib. 4. c. 31.

3. Rerū Gallicar. lib. 10. nu. 26.

4. In Oratione ad eundem Innocentium de bell. Turc. infer.

5. De bell. Neap. l. 1.

232 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

1. In Supple-
ment. Chron-
nic. l. 4.

2. B. Method.
hist. c. 6. alij.

3. Bart. &
Alex. & com-
muniter DD.
in l. 1. ff. si
cert. pet. &
alij per Ma-
scard. de pro-
bat. c. 6. l. 287
nu. 1.

4. In rubric.
ff. de rer. di-
uis. nu. 4.

5. In l. 1. C. de
sent. ex bre-
uic. recitan.
nu. 5.

6. In repetit.
l. quominus.
ff. de flumin.
n. 39. & seq.

7. In l. Insula
Italia nu. 3.
ff. de iudic.
& in l. de pre-
catio. ff. ad
l. Rhod. de
iust.

8. In §. &
quidem. n. 3.
inst. de rer. di-
uis.

9. In §. flu-
mina. nu. 5
eodem.

10. C. 290.

Iacobus Bergomensis, alijque innumeri cum veteres tum recentiores historici, & scriptores dicunt testimonium, quos omittam, nam pro re de qua agimus probanda, haecenus laudati sufficiunt, cum magnam partem historici fuerint, quorum scripta fidem facere compertum est. Ne tamen Cassiani Iudices (qui nihil admittunt, nisi aut ex legum praescripto, aut ex Iuriconsultorum responsis) aliquid in hac materia desiderent, addemus adhuc nonnulla celebriorum Iuriconsultorum testimonia, non tamen multa, ne ab instituta breuitate declinemus. Baldus itaque de Vbaldis, Ianuenses, inquit, suum mare habent distinctum ex inueteratissima consuetudine, & possunt imponere gabellas, & confiscare merces. Et alibi. Qui est in mari, quod regitur per ciuitatem maximam, ut Genua, non dicitur esse extra districtum. Iason, Genuenses, ait, licite praescripserunt sinum mari, tempore, cuius initij memoria non est in contrarium. Paulus Castrensis, Genuenses habere docet iurisdictionem, & imperium in toto mari sibi propinquo ad centum millia, & etiam ultra. Angelus Aretinus asserit, Genuenses longissima praescriptione sibi acquisisse, & appropriasse partem maris, & posse imponere gabellas, & passus nouos, etiam transeuntibus per eorum mare. Et alibi, praescripserunt illos gulphum maris tempore, cuius initij memoria non existit, Principe sciente, & patiente. Angelus de Pe-
rusio

-0001

11

rusio

rufio dominium Genuensium maritimum recognoscit, narratque pacta conuenta inter nostros, & Venetos, quibus nostri ijs nauigationem interdixerunt, cum nauigijs armatis, vltra portu Pisanum Occidentem versus. Bartholomæus Cæpolla profitetur, quod existens in mari, quod regitur per ciuitatem Genuensem, dicitur esse in illius districtu: Ioannes Franciscus Purpuratus, Genuenses suum *Gulphum* præscripsisse, ait, & alijs nauigationem posse interdicare; quod & idem Iacobus Menochius³ affirmat. ⁴ Iulius Pacius fatetur Genuenses habere eandem iurisdictionem in mari Ligustico, quam habent Veneti in Adriatico, in quo præmiserat illos eandem habere, quam habent in ciuitate Venetiarum. Io. Gryphiander, ad dominium maris Genuensium nec titulum, nec priuilegium Imperatoris requiri⁶ profitetur, cum præscriptio immemorabilis neutrum desideret, sed ipsa sit instar priuilegij, & tituli legitimi acquisiti; Et in summa Iurisconsultorum fere nemo agit de maris dominio, qui nostrum tãquam receptissimũ, & sine controuersia, exempli loco non afferat; quibus historicorum, scriptorumque, ac Iurisconsultorum testimonijs affatim demonstratum putamus Genuensium maritimum dominium, tametsi illius titulum non ostendissemus.

Genuens-

1. De seruit. rustic. præd. c. 26. n. penult.

2. Conf. 479. nu. penult.

3. Conf. 901. n. 15. & 60.

4. De domin. maris Adriat. pag. mihi 72.

5. Ibid. p. 42.

6. De Insul. c. 25. n. 51.